

Page: 3

Reach: 51000

Country: SLOVENIA

Size: 881 cm2

1 / 2

DENAR ALI SMETI

Konec zastonj lastništva delnic: koliko stroškov vam bo nabila država in kako jih znižati

Trije glavni nasveti

1 Glavna dilema, ali imate delnice, ki jih lahko prodate, in ali jih lahko prodate po več, kot so stroški trgovalnega računa - torej več kot 20 do 30 evrov? Če delnic ne morete prodati, so vredne nič, ne glede na to, kolikšna je njihova knjigovodska vrednost, kolikšna je njihova vrednost v gostilni, kolikšna je njihova vrednost po ocenah prijateljev. Z njimi boste imeli po novem samo strošek. Ne napeljujemo vas, da jih vržete v koš, opozarjamo, da razmislite, kaj se vam splača. Ne mudi se, da ukrepate. A začnite razmišljati, kaj boste s svojim premoženjem v delnicah.

2 Opirajte pošto, morda je v njej nakupna ponudba. Pokličite v podjetje, morda pa kupujejo. Morda kupuje kateri od večjih delničarjev. Če se vas združi deset, boste morda lažje prodali.

3 In pozor, nekatere delnice dajejo tudi dividende. Če dobite več dividend, kot je strošek vođenja računa, potem delnice tudi niso za v smeti.

Pozor: država ukinja registrske račune pri KDD, povemo vam, kako lahko zmanjšate stroške te operacije, kdo bodo zmagovalci in kdo luzerji čistke med **malimi delničarji**

SIMONA TOPLAK
simona.toplak@finance.si

Tale članek je za vašo babico, taščo in mrzlo teto. Ni za običajnega bralca Financ, ki skrbi za svoje premoženje. Članek je za tiste, ki mislijo, da je KDD strup za členonozce tako kot DDT. Za takšne so namreč nova pravila dematerializacije delnic draga. Tudi s pojasnili v tem članku jih lahko pocenijo. Za večino pa so nova pravila dematerializacije bolj ločična.

Za male ljudi je glavna novost predloga zakona o dematerializaciji vrednostnih papirjev ukinitvev brezplačnih registrskih računov v KDD, delnice pa bo treba prenesti na trgovalne račune pri borznih hišah. Ti pa niso zastonj.

Kaj je bolje: sprintane ali dematerializirane delnice? Če bi imeli pod povštrom stiskane delnice, ne bi potrebovali registrskih računov. Stroškov s tem, da jih samo imate, ne bi imeli. Ker so delnice dematerializirane, pa jih je treba imeti na računu, vodenje računa pa stane. Kot ni zastonj vodenje bančnega računa, ni zastonj vodenje delniškega računa.

V digitalni dobi natisnjene delnice lah-

ko pomenijo težave z dematerializacijo in elektronskim kliringom. Seveda pa jih lahko pomenijo tudi dematerializirane delnice. Tiskana delnica, tako kot evro na papirju, namreč psihološko daje občutek lastnine, vrednosti in zavedanje, da je treba skrbeti za svoje premoženje. Prav tega pa je Slovencem, vajenim socializma, vse-skozi manjkalo.

Terminatorski plenilci = eksperiment na eksperiment

Že od začetka menim, da je bila obvezna dematerializacija v Sloveniji zgrešena. Prvič, ljudem so bili razdeljeni lastninski certifikati in virtualne delnice, ki jih niso mogli skriti pod modroc kot nemške marke. Financ nevajeni ljudje niso vzpostavili odnosa do delnic. Hkrati so jih nekateri mnenjski voditelji prepričevali, da niso certifikati itak nič vredni. Certifikati niso bili na borzi, z njimi ni bilo organiziranega trgovanja, »šli« so pod mizo. Še več, obstajala ni niti avtomatična in obvezna uvrstitev delnic olastnjenih podjetij na borzo, ne uvrstitev pidovskih delnic na borzo. Spet prodaje pod pultom, terminske pogodbe in terminatorski plenilci.

Država je dematerializacijo in absolutno javnost delniških knjig zapakirala v luč transparentnosti sistema, ki je bil seveda spet bolj transparenten za ene kot

za druge, najbolj pa se je služilo z netransparentnostjo. Iz lažne tansparentnosti je nastala tajkunizacija in bančna sanacija. Tako kot se na lažni socialni za male ljudi mastijo debeli interesi izbrancev.

Država prisili, država naredi stroške

Z obvezno dematerializacijo, ki jo je vsilila država, so bili oblikovani registrski računi vsakega posameznika pri KDD, na njih pa se vodijo delnice, ki jih ima posameznik. Registrskih računov je okoli 280 tisoč, od tega je 30 tisoč takih, kjer imetnikov sploh ne morejo najti, ali so umrli, ali so iz nekdanjih republik, ali je kje drugje razlog. Registrski računi se izbrišejo, ko na njih ni več delnic. Z registrskim računom ni mogoče nič početi, delnice se prodajajo prek trgovalnih računov. Vendar pa veliko ljudi ne ve, da sploh ima delnice, kaj šele, da bi z njimi trgovalo. Veliko ljudi tudi ne ve, da delnic več nima, ker je šlo podjetje v stečaj. In veliko ljudi ne ve, da nikoli ne bodo mogli prodati svojih delnic oziroma da so vredne nič. To bodo ugotovili takoj, ko jih bodo morali prenašati na trgovalne račune. Ti namreč niso zastonj, dati denar pa boli. In ni nemogoče, da trgovalni račun stane več, kot so vredne delnice, ki so na njem.

Ministrstvo za finance ve, da iz nečesa, kar je bilo doslej brezplačno, sili v ne-

kaj, kar je treba plačati, ali pa se znebiti delnic. Vendar to po njihovem ni poseg v socialne pravice imetnikov. Pravijo, da se ta brezplačnost pravzaprav že zdaj plačuje prek drugih storitev. Računi se ukinjajo zato, ker je treba sistem prilagoditi evropskemu.

Ti brezplačni računi pa sploh ne bi smeli nastati; nastali so samo zato, ker je država silila v dematerializacijo, ki si je ob lastninjenju ni upala zaračunati. Zdaj je minilo 20 let in brezplačni registrski računi se torej ukinjajo, država pa nam povzroča nove stroške.

Zato nasveti, kako ukrepajte ob novih pravilih, da bi vas to čim manj stalo. Še enkrat, operacija bo najdražja za delniške analfabete, za neprofesionalce, za »stare« certifikatne lastnike, za tiste, ki imajo malo, in tiste, ki imajo tisto, česar ni mogoče prodati.

Kaj bi bila rešitev? O, bog...

Edina rešitev, ki smo jo slišali, je še hujša od problema. Podobna je rešitvi za privatizacijsko luknjo, zafilajmo jo s pokojninskimi boni. Rešitev bi denimo bila, da bi vse te junk delnice spravili v enoten sklad ter ljudem izdali druge delnice, ki pa bi bile prodajljive, se pravi likvidne. Tako bi ljudje, če že ne bi dobili v zameno za junk delnice pet dag posebne, dobili novo delnico, država prek odlaganja starih delnic na sodiščih na koncu ne bi nacionalizirala slovenskih podjetij, iz junk sklada na KKD pa ne bi profitirali potepuški mački. Ampak vseeno, unikum bi reševali z drugim unikomom. Še en eksperiment.

Vprašanja – odgovori

Ali veste, katere delnice imate in kje jih imate?

1 Če niste nikoli nič počeli s svojimi delnicami, jih imate na registrskem računu pri KDD. Katere imate tam? Prosite za brezplačni izpisek prek spletne strani KDD (<https://storitve.kdd.si/UvodnaLetni.aspx>).

Ali imate delnice Infonda Holdinga?

2 Tudi če ste jih kdaj kupili, pa ne prodali - jih nimate. Infond Holding je šel v stečaj. Nimate več nobene delnice nobenega podjetja, ki je šlo v stečaj. In ne boste imeli niti tistih, ki šele gredo v stečaj. Ni vam KDD ukradel delnic, niti se ni zmotil pri izpisu - če je stečaj, nimate delnic.

Ali imate registrski račun pri KDD?

3 Da, če ste dobili lastniški certifikat in ste ga unovčili.

Ali že imate trgovalni račun pri borzni hiši?

4 Če ste kdaj prodajali in računa niste zaprli, če dobivate vsako leto položnico od kakšne borzne hiše, če dobivate čudne opomine za plačilo, grožnje z izvršbo od borzne hiše - je skoraj verjetno, da imate trgovalni račun.

Koliko stane odprtje trgovalnega računa pri borzni hiši?

5 Računajte 13 evrov za odprtje, pa sedem evrov za vodenje na leto, pa se-

dem evrov za vzdrževanje stanja - vse skupaj nekaj manj kot 30 evrov. Za naprej vam seveda odpade strošek odprtja. To ni poceni.

Do kdaj bodo še registrski računi?

6 Najpozneje 1. oktobra 2016 jih ne bo več. KDD jih bo do takrat zaprl.

Kaj se bo zgodilo, če delnic ne boste prenesli na trgovalni račun?

7 Delnice se bodo prenesle na račun pristojnega sodišča. Pozor na takse in stroške! Tam bodo pet let, nato, če jih ne bo nihče prevzel - za prevzem pa bo treba plačati - gredo »družbenopolitični skupnosti, ki sodišče financira«. Berite državi, imamo v veljavi pač predpise iz socializma z besednjakom iz socializma.

A lahko delnice zabrišete tudi v »smeti« in ali vas bo to tudi kaj stalo?

8 Ker nimate delnic na papirju, jih ne morete preprosto skuriti, ne morete jih dati v okvir, ne morete jih raztrgati. Vseeno lahko tudi nematerializirane delnice vržete v koš. Reče se mu tako imenovani smetarski račun pri KDD. In ker nič ni zastoj, tudi odvzetenje smeti na KDD navadno ni zastoj. V tem primeru pa bo KDD te delnice vendarle zastoj vrget v smeti. Še vedno velja, da ni nič zastoj - to pomeni, da bo to usmiljeno dejanje zaračunal drugje.